כְּלִי זֶה, (ד) * אֲבָל לִמְדֹּד בִּכְלִי הַמְיֻחָד לְמִדָּה וְלִשְׁפּךְ לְתוֹךְ כֵּלָיו שֶׁל לוֹקֵחַ, אָסוּר. הַגָּהָה: (ה) וְיֵשׁ מְקִילִין לוֹמַר דְּכֹל שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן לְמִדָּה לְגַמְרֵי, (ג) (ו) שֶׁמְּמַעַט אוֹ מוֹסִיף מְעַט, שָׁרֵי (הגהות אשרי (פ"ה פ"ג סי' יז) ומרדכי (פ"ה) פרק אין צדין (סז סי' תרפו)), וְכֵן הַמְנַהֵג פָּשׁוּט לִמְדֹּד בִּכְלִי הַמְיֻחָד לְמִדָּה וְלִשְׁפּךְ לְכֵלָיו שֶׁל לוֹקֵחַ, וְעוֹד (ז) יִתְבָּאֵר לְךָ בְּסָמוּךְ (ס"ד) טַעַם הַמְקִילִין. דִּין הַלָּוָאַת שַׁבָּת דִּינוֹ כְּמוֹ בְּיוֹם טוֹב, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תקכ"ה (ס"ק) וּלְעֵיל סִימָן ש"ז סָעִיף י"א: ב (ח) [ג]מֵאֶתְמוֹל לוֹמַר לַחֲבֵרוֹ מַלֵּא לִי כְּלִי זֶה וּלְמָחָר נִמְדֹּד אוֹתוֹ, (ט) (אֲבָל לֹא יֹאמַר תֵּן לִי (י) מִדָּה פְּלוֹנִית) (טור): ג [ד]מֶאֶתְמוֹל לוֹמַר לַחֲבֵרוֹ תֵּן לִי בֵּיצִים וֶאֱגוֹזִים (יא) בְּמִנְיָן: ד * [ה]מֶאֶתְמוֹל (יב) לוֹמַר * לְחָנְנֵנִי תֵּן לִי אַרְבַּע בֵּיצִים וְחָמֵשׁ רִמּוֹנִים, [ו]וּכְלָבַד שֶׁלֹּא יַזְכִּיר לוֹ (יג) שֵׁם דָּמִים (יד) וְלֹא סְכוּם מִדָּה (טו) וְלֹא סְכוּם מְנָיָן, לוֹמַר הֲרֵי שִׁישׁ לְךָ בְּיָדִי חֲמִשִּׁים אֱגוֹזִים תֵּן לִי חֲמִשִּׁים אֲחֵרִים וַהֲרֵי יֵשׁ לְךָ בְּיָדִי מֵאָה. הַגָּהָה: (טז) *וְכֵן (ג) בְּסְכוּם דָּמִים אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא בְּכָהאי גַּוְנָא שֶׁאוֹמֵר תֵּן לִי בְּכָךְ וְכָךְ דָּמִים וְיִהְיֶה לְךָ בְּיָדִי כָּךְ וְכָךְ, אֲבָל בְּלָאו הָכִי שָׁרֵי. (יז) [א]וְכֵן בְּסְכוּם מִדָּה, דַּוְקָא בְּכָהאי גַּוְנָא אָסוּר, (יח) [ב]אֲבָל בְּלָאו הָכִי

יום טוב (הכ"א). ג הָרַב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק (ט') [ד"] מֵהִלְכוֹת יום טוב (הכ"א) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (ביצה פ"ג ה"ח). ד בֵּיצָה כ"ט מִשְׁנָה (ע"כ). ה שָׁם בְּבָרַיְתָא. ו פְּלֹגְתָא דְּחִנָּא קַפָּא וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר וְרֵישׁ שָׁם חִלּוּפֵי

בְּאֵר הַיטֵב

(ג) **שְׁמְמַעַט.** וְאֵין בּוֹ מִשּׁוּם גְּזֵל, שֶׁיִּדּוּעַ לְבַעֲלָיו, שֶׁהַכֹּל רְגִילִים בְּכָךְ בְּיוֹם טוֹב. וְלָכֵן נָהֲגוּ לְהַטִּיל טַבַּעַת בַּמִּדָּה. מֶרְדְּכִי יָם שֶׁל שְׁלֹמה (ביצה פ"ג סי' כה). דַּרְכֵי מֹשֶׁה (הארוך ד"ה ואפילו). וְזֶה הַהֶתֵּר לְמוֹכֵר וְעַיֵּן סָעִיף ד': ד (ג) **בְּסְכוּם.** אֲבָל מִלְּשׁוֹן הַטּוּר וְהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מַשְׁמַע דְּאָסוּר לְהַזְכִּיר שֵׁם דָּמִים כְּלָל, אֲפִלּוּ בְּלֹא סְכוּם וְחֶשְׁבּוֹן. מָגֵן

בֵּאוּר הַלָּכָה

א * אֲבָל לְמִדֹּד בִּכְלִי וְכוּ'. וּמֵיתָקֶת שֶׁקּוֹרִין לִיוֹע"ר הַמְיֻחָד לְמִדָּה וּמַחֲזִיק קָנְווא"ט, מֵאֶתְמוֹל לוֹמַר מַלֵּא לִי כְּלִי זֶה וְשׁוּפֵךְ לִכְלִי שֶׁל לוֹקֵחַ [פְּרִי מְגַדִּים (משו"ת סק"א)]:

ד * מֵאֶתְמוֹל לוֹמַר וְכוּ'. כְּדֵי לְהָבִין הֵיטֵב דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר וְהָרַמ"א אֵקְדִּים בְּכָאן הַקְדָּמָה קְצָרָה, וְהוּא, כִּי יֵשׁ שִׁלְשָׁה דְּבָרִים וְהֵם שִׁשָּׁה, הַיְנוּ דְּמִים וּמִדָּה וּמְנָיָן שֶׁהֵם סְכוּם דְּמִים וּסְכוּם מִדָּה וּסְכוּם מְנָיָן, וְהִנֵּה בְּמִנְיָן כְּבָר נִפְסַק הַדִּין בְּפִשְׁיטוּת דְּמִנְיָן מֻתָּר, כְּגוֹן לוֹמַר תֵּן לִי אֱגוֹזִים בְּמִנְיָן, אֲבָל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן הַכּוֹלֵל בְּזָה, כְּגוֹן כַּמָּה אֱגוֹזִים יֵשׁ לְךָ בְּיָדֶיךָ מִכְּבָר, חֲמִשִּׁים, תֵּן לִי עוֹד חֲמִשִּׁים וְיִהְיֶה בְּיַחַד מֵאָה, זֶהוּ סְכוּם מְנָיָן וְאָסוּר, דְּדָמֵי לְמִקָּח וּמִמְכָּר. וּבְמִדָּה גַּם כֵּן, סְכוּם מִדָּה. וּסְכוּם דָּמִים, דְּהַיְנוּ שֶׁיֹּאמַר כַּמָּה דָּמִים אֲנִי חַיָּב מִכְּבָר, כְּךָ וְכָךְ, תֵּן לִי עוֹד כְּךָ וְכָךְ וְאָתְחַיֵּב לְךָ בְּיַחַד סַךְ הַכֹּל כְּךָ וְכָךְ, וְכֵן כְּהָאי גַּוְנָא בְּמִדָּה, כַּמָּה מִדּוֹת אֲנִי חַיָּב לְךָ מִכְּבָר, כְּךָ וְכָךְ, תֵּן לִי עוֹד מִדָּה פְּלוֹנִית וְאָתְחַיֵּב לְךָ בְּסַךְ הַכֹּל כְּךָ וְכָךְ, זֶהוּ אָסוּר לְכֻלֵּי עָלְמָא, דְּדָמֵי לְמִקָּח וּמִמְכָּר. אַךְ בְּמִדָּה אוֹ בְּדָמִים גּוּפָא, דְּהַיְנוּ שֶׁיֹּאמַר תֵּן לִי אֱגוֹזִים בְּכַמָּה אוֹ בְּשָׁנֵי פְּשׁוּטִים, דַּעַת הַמְחַבֵּר דְּאָסוּר, דְּהָא מוֹכֵחַ בְּגֶמָרָא (ביצה כט:) דְּאָסוּר לִפְסֹק דָּמִים וְכֵן אָסוּר לְהַזְכִּיר שֵׁם מִדָּה, וְרַמ"א הֵבִיא בְּהַגָּהָה דְּעַת הַגָּהַת אֲשֵׁרִי"ל (שם פ"ג סי' יד) דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּמֻתָּר בְּדָמִים כְּהָאי גַּוְנָא, דְּאָמְרִינַן דְּלִסְיָמָא בְּעָלְמָא הָזְכִּיר בְּכַמָּה אֱגוֹזִים הוּא צָרִיךְ, וְאֵינוֹ אֶלָּא כְּאוֹמֵר לוֹ מְנָיָן אֱגוֹזִים, וְנִמְצָא שֶׁלֹּא הָזְכִּיר כְּאָן לְשׁוֹן מְכִירָה בְּדָמִים אֶלָּא נְתִינָה בְּעָלְמָא כַּמָּה יִתֵּן. וּמֵה שֶׁהָזְכִּיר בְּגֶמָרָא דְּאָסוּר לִפְסֹק דָּמִים, הַיְנוּ בְּדָבָר שֶׁאֵין מִקָּחוֹ יָדוּעַ, שֶׁאֵין לַדָּבָר ההוא קְצָבָה וּפְסִיקַת דָּמִים, שֶׁאִז לֹא נוֹכַל לוֹמַר שֶׁמַּה שֶּׁהָזְכִּיר לוֹ דָּמִים הוּא רַק לְהוֹדִיעַ לוֹ כַּמָּה צָרִיךְ וְלֹא לִפְסֹק לוֹ דָּמִים בְּעַד הַמִּקָּח, שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ יוֹדֵעַ כַּמָּה יִתֵּן לוֹ בְּעַד שִׁעוּר זֶה הַדָּמִים. וְכָתַב הָרַמ"א בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (אות ב), דְּלַדַּעַת הַגָּהַת אֲשֵׁרִי"ל הַזֶּה נוֹכַל לוֹמַר אַף בְּמִדָּה כְּהָאי גַּוְנָא, דְּלֹא אָסוּר אֶלָּא בְּדָבָר שֶׁאֵין מִדָּתוֹ יָדוּעַ, דְּהַיְנוּ שֶׁאוֹמֵר תֵּן לִי מִדָּה אֱגוֹזִים אוֹ דָּבָר אַחֵר שֶׁאֵין רְגִילִים לְמָדְדוֹ, דְּאז לֹא נוֹכַל לוֹמַר שֶׁכְּבָר נִתְּנָתוֹ רַק לְסִימָנָא לְהוֹדִיעַ לוֹ כַּמָּה הוּא צָרִיךְ, שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כַּמָּה מַחֲזִיק הַמִּדָּה, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם יִהְיֶה צָרִיךְ יוֹתֵר אוֹ לְאו, וְעַל כָּרְחָךְ מַה שֶׁהִזְכִּיר לוֹ הַמִּדָּה הַיְנוּ שֶׁיִּמְדְּדֶנּוּ דַּוְקָא, אֲבָל בְּיֵין וְשֶׁכָר וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה שֶׁרְגִילִים לְמָדְדוֹ, כֻּלָּנָתוֹ רַק לְהוֹדִיעוֹ כַּמָּה הוּא צָרִיךְ וְלֹא שֶׁיִּמְדְּדֶנּוּ דַּוְקָא, וְעַל כֵּן שָׁרֵי, וְעַל פִּי זֶה כָּתַב כָּאן בְּהַגָּ"ה וְכֵן בְּסְכוּם מִדָּה וְכוּ':

*** לְחָנְנֵנִי תֵּן לִי וְכוּ'.** הַיְנוּ הַךְ דְּסָעִיף ג', וְאֶפְשָׁר דְּלִרְבוֹתָא נָקֵט לְחָנְנֵנִי, אַף דְּכֻלָּנָתוֹ בְּוַדַּאי לְמִכְירָה, אֲפִלּוּ הָכִי שָׁרֵי כֵּיוָן שֶׁלֹּא הִזְכִּיר בְּפֵרוּשׁ, וְכֵן מַשְׁמַע בַּלְּבוּשׁ. וּבְגֶמָרָא (שם) אִיתָא חָנְנֵנִי הָרְגִיל אֶצְלוֹ, וּפֵרַשׁ רַשׁ"י (ד"ה הרגיל) דְּמִשּׁוּם שֶׁהוּא רָגִיל אֶצְלוֹ מַאֲמִינוֹ בְּלֹא פְּסִיקַת דָּמִים:

*** וְכֵן בְּסְכוּם דָּמִים וְכוּ'.** הַלְשׁוֹן אֵינוֹ מְדֻיָּק כָּל כָּךְ, וְהַכַּוָּנָה, דְּמַה שֶׁכָּתוּב אֲבָל מִנְיָן בְּעָלְמָא, כְּבָר מְבֹאָר מִקֹּדֶם דְּשָׁרֵי. **(טז) וְכֵן בְּסְכוּם דָּמִים וְכוּ'.** (י) הוּא פְּלִיג עַל הַמְחַבֵּר דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּסִתָּם שֵׁם דָּמִים אָסוּר לְמִדְּכַר, וְהוּא סְבִירָא לֵיהּ דְּכִמְעַט בְּמִנְיָן דַּוְקָא סְכוּם מִנְיָן, וּמִנְיָן בְּעָלְמָא שָׁרֵי לְמִדְּכַר, כֵּן הַדִּין לְעִנְיַן דָּמִים, וַהֲוָה בְּמִנְיָן כְּבָר נִפְסַק הַדִּין בְּפִשְׁיטוּת דְּמִנְיָן מֻתָּר, כְּגוֹן לוֹמַר תֵּן לִי אֱגוֹזִים בְּמִנְיָן, אֲבָל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן הַכּוֹלֵל בָּזֶה, כְּגוֹן כַּמָּה אֱגוֹזִים יֵשׁ לְךָ בְּיָדֶיךָ מִכְּבָר, חֲמִשִּׁים, תֵּן לִי עוֹד חֲמִשִּׁים וְיִהְיֶה בְּיַחַד מֵאָה, זֶהוּ סְכוּם מִנְיָן וְאָסוּר, דְּדָמֵי לְמִקָּח וּמִמְכָּר. וּבְמִדָּה גַּם כֵּן, סְכוּם מִדָּה. וּסְכוּם דָּמִים, דְּהַיְנוּ שֶׁיֹּאמַר כַּמָּה דָּמִים אֲנִי חַיָּב מִכְּבָר, כְּךָ וְכָךְ, תֵּן לִי עוֹד כְּךָ וְכָךְ וְאָתְחַיֵּב לְךָ בְּיַחַד סַךְ הַכֹּל כְּךָ וְכָךְ, וְכֵן כְּהָאי גַּוְנָא בְּמִדָּה, כַּמָּה מִדּוֹת אֲנִי חַיָּב לְךָ מִכְּבָר, כְּךָ וְכָךְ, תֵּן לִי עוֹד מִדָּה פְּלוֹנִית וְאָתְחַיֵּב לְךָ בְּסַךְ הַכֹּל כְּךָ וְכָךְ, זֶהוּ אָסוּר לְכֻלֵּי עָלְמָא, דְּדָמֵי לְמִקָּח וּמִמְכָּר. אַךְ בְּמִדָּה אוֹ בְּדָמִים גּוּפָא, דְּהַיְנוּ שֶׁיֹּאמַר תֵּן לִי אֱגוֹזִים בְּכַמָּה אוֹ בְּשָׁנֵי פְּשׁוּטִים, דַּעַת הַמְחַבֵּר דְּאָסוּר, דְּהָא מוֹכֵחַ בְּגֶמָרָא (ביצה כט:) דְּאָסוּר לִפְסֹק דָּמִים וְכֵן אָסוּר לְהַזְכִּיר שֵׁם מִדָּה, וְרַמ"א הֵבִיא בְּהַגָּ"ה דְּעַת הַגָּהַת אֲשֵׁרִי"ל (שם פ"ג סי' יד) דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּמֻתָּר בְּדָמִים כְּהָאי גַּוְנָא, דְּאָמְרִינַן דְּלִסְיָמָא בְּעָלְמָא הָזְכִּיר בְּכַמָּה אֱגוֹזִים הוּא צָרִיךְ, וְאֵינוֹ אֶלָּא כְּאוֹמֵר לוֹ מְנָיָן אֱגוֹזִים, וְנִמְצָא שֶׁלֹּא הָזְכִּיר כְּאָן לְשׁוֹן מְכִירָה בְּדָמִים אֶלָּא נְתִינָה בְּעָלְמָא כַּמָּה יִתֵּן. וּמֵה שֶׁהָזְכִּיר בְּגֶמָרָא דְּאָסוּר לִפְסֹק דָּמִים, הַיְנוּ בְּדָבָר שֶׁאֵין מִקָּחוֹ יָדוּעַ, שֶׁאֵין לַדָּבָר ההוא קְצָבָה וּפְסִיקַת דָּמִים, שֶׁאִז לֹא נוֹכַל לוֹמַר שֶׁמַּה שֶּׁהִזְכִּיר לוֹ דָּמִים הוּא רַק לְהוֹדִיעַ לוֹ כַּמָּה צָרִיךְ וְלֹא לִפְסֹק לוֹ דָּמִים בְּעַד הַמִּקָּח, שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ יוֹדֵעַ כַּמָּה יִתֵּן לוֹ בְּעַד שִׁעוּר זֶה הַדָּמִים. וְכָתַב הָרַמ"א בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (אות ב), דְּלַדַּעַת הַגָּהַת אֲשֵׁרִי"ל הַזֶּה נוֹכַל לוֹמַר אַף בְּמִדָּה כְּהָאי גַּוְנָא, דְּלֹא אָסוּר אֶלָּא בְּדָבָר שֶׁאֵין מִדָּתוֹ יָדוּעַ, דְּהַיְנוּ שֶׁאוֹמֵר תֵּן לִי מִדָּה אֱגוֹזִים אוֹ דָּבָר אַחֵר שֶׁאֵין רְגִילִים לְמָדְדוֹ, דְּאז לֹא נוֹכַל לוֹמַר שֶׁכְּבָר נִתְּנָתוֹ רַק לְסִימָנָא לְהוֹדִיעַ לוֹ כַּמָּה הוּא צָרִיךְ וְלֹא שֶׁיִּמְדְּדֶנּוּ דַּוְקָא, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם יִהְיֶה צָרִיךְ יוֹתֵר אוֹ לְאו, וְעַל כָּרְחָךְ מַה שֶׁהִזְכִּיר לוֹ הַמִּדָּה הַיְנוּ שֶׁיִּמְדְּדֶנּוּ דַּוְקָא, אֲבָל בְּיֵין וְשֶׁכָר וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה שֶׁרְגִילִים לְמָדְדוֹ, כֻּלָּנָתוֹ רַק לְהוֹדִיעוֹ כַּמָּה הוּא צָרִיךְ וְלֹא שֶׁיִּמְדְּדֶנּוּ דַּוְקָא, וְעַל כֵּן שָׁרֵי, וְעַל פִּי זֶה כָּתַב כָּאן בְּהַגָּ"ה וְכֵן בְּסְכוּם מִדָּה וְכוּ':

לְחָנְנֵנִי תֵּן לִי וְכוּ'. הַיְנוּ הַךְ דְּסָעִיף ג', וְאֶפְשָׁר דְּלִרְבוֹתָא נָקֵט לְחָנְנֵנִי, אַף דְּכֻלָּנָתוֹ בְּוַדַּאי לְמִכְירָה, אֲפִלּוּ הָכִי שָׁרֵי כֵּיוָן שֶׁלֹּא הִזְכִּיר בְּפֵרוּשׁ, וְכֵן מַשְׁמַע בַּלְּבוּשׁ. וּבְגֶמָרָא (שם) אִיתָא חָנְנֵנִי הָרְגִיל אֶצְלוֹ, וּפֵרַשׁ רַשׁ"י (ד"ה הרגיל) דְּמִשּׁוּם שֶׁהוּא רָגִיל אֶצְלוֹ מַאֲמִינוֹ בְּלֹא פְּסִיקַת דָּמִים:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּעֵבְדִּין דְּחֹל, שֶׁאַף הַמַּשְׁקֶה אֶת חֲבֵרוֹ בְּדַרְכּוֹ מַתָּנָה, דַּרְכּוֹ גַּם כֵּן לְפָעָמִים לְהַשְׁקוֹת בִּכְלִי הַמְיֻחָד לְמִדָּה: (ד) **אֲבָל לְמִדֹּד וְכוּ'.** מִפְּנֵי שֶׁזֶּהוּ דֶּרֶךְ מִקָּח וּמִמְכָּר שֶׁל חֹל: (ה) **וְיֵשׁ מְקִלִּין וְכוּ'.** הַיְנוּ דְּעַל יְדֵי זֶה אֵין אִסּוּר עַל הַמּוֹכֵר לִמְדֹּד בִּכְלִי מִדָּה שֶׁלּוֹ וְלִשְׁפּךְ לְתוֹךְ כֵּלָיו שֶׁל לוֹקֵחַ: (ו) **שֶׁמְּמַעֵט וְכוּ'.** וְאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם גְּזֵל, שֶׁיִּדּוּעַ לְבַעֲלָיו שֶׁהַכֹּל רְגִילִים בְּכָךְ, וְכֵן נָהֲגוּ לְהָטִיל טַבַּעַת בְּמִדָּה, (ז) **יִתְבָּאֵר בְּסָמוּךְ.** הַיְנוּ שֶׁמָּצָא סָמָךְ שֶׁלִּפְעָמִים מֻתָּר לְהַזְכִּיר אַף שֵׁם מִדָּה, וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה (ס"ק יז-יח, כ): ב (ח) **מֵאֶתְמוֹל וְכוּ'.** הַיְנוּ אַף שֶׁהַמִּדִּידָה אָסוּר בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב, מִכָּל מָקוֹם מֻתָּר לְהַזְכִּירוֹ, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש"ז סָעִיף ח' דְּאָסוּר לוֹמַר דָּבָר פְּלוֹנִי אֶעֱשֶׂה לְמָחָר מַה שֶּׁאָסוּר לַעֲשׂוֹת הַיּוֹם, וְאוּלַי מִשּׁוּם שֶׁהוּא לְצָרְךָ שַׁבָּת הַתִּירוּ [פְּרִי מְגַדִּים (משו"ת סק"ב)]: **(ט) אֲבָל לֹא יֹאמַר וְכוּ'.** וַאֲפִלּוּ (ה) אֵין קוֹנָה מִמֶּנּוּ כְּלָל אֶלָּא שׁוֹאֵל מִמֶּנּוּ וְאוֹמֵר הַשְׁאִילֵנִי מִדָּה פְּלוֹנִית, גַּם כֵּן אָסוּר מִשּׁוּם מְדִירָה, דְּהָוֵי כְּעֵבְדִּין דְּחֹל וְכַנַּ"ל בְּסִימָן ש"ו (ס"ק לד): **(י) מִדָּה פְּלוֹנִית.** אוֹ (ו) חֲצִיָּה אוֹ רְבִיעִית, כֵּיוָן שֶׁמְּזַכִּיר שֵׁם מִדָּה, (ז) אֲבָל מֵאֶתְמוֹל לוֹמַר מַלֵּא לִי כְּלִי זֶה עַד הַשְּׁנָתוֹת: ג (יא) **בְּמִנְיָן.** הַיְנוּ שֶׁאוֹמֵר לוֹ עֲשָׂרָה אוֹ עֶשְׂרִים, (ח) שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בַּעַל הַבַּיִת לְהִיוֹת מוֹנֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ לֵידַע כַּמָּה הוּא נוֹטֵל, שֶׁלֹּא יִטֹּל אֶלָּא כְּפִי הַצָּרְךָ, הִלְכָךְ לֹא מוּכָח דְּמִשּׁוּם דָּמִים הוּא דְּמִדְּכַר לֵיהּ אֶלָּא לְהוֹדִיעַ כַּמָּה צָרִיךְ: ד (יב) **לוֹמַר לְחָנְנֵנִי וְכוּ'.** דַּוְקָא שֶׁאֵין רְגִילִים לְמָדְדוֹ, אֲבָל אֵינוֹ יְהוּדִי אָסוּר לְקַח מִמֶּנּוּ בֵּיצִים, שֶׁמָּא נוֹלְדוּ הַיּוֹם וּמֻכָּנָה הוּא, וְכֵן בְּרִמּוֹנִים שֶׁמָּא נִלְקְטוּ הַיּוֹם מִן הַמְחֻבָּר [לְקַמָּן סִימָן תקי"ז סָעִיף א']: (יג) **שֵׁם דָּמִים.** כְּגוֹן שֶׁאוֹמֵר תֵּן לִי בְּעַד כָּךְ וְכָךְ פְּשׁוּטִים, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁמַּזְכִּיר לוֹ סְכוּם דָּמִים, דְּהַיְנוּ שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן הַכּוֹלֵל גַּם מִמֶּנּוּ מִכְּבָר: שֶׁנִּתְחַיֵּב לוֹ מִכְּבָר, פְּשִׁיטָא דְּאָסוּר: (יד) **וְלֹא סְכוּם מִדָּה.** (ט) עַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א שֶׁכָּתַב דְּטָעוּת סוֹפֵר הוּא וְצָרִיךְ לוֹמַר וְלֹא שֵׁם מִדָּה, דְּהַיְנוּ שֶׁמַּזְכִּיר לוֹ תֵּן לִי מִדָּה פְּלוֹנִית, וְכָל שֶׁכֵּן סְכוּם מִדָּה, דְּהַיְנוּ שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן הַכּוֹלֵל מִכַּמָּה מִדּוֹת שֶׁלָּקַח מִמֶּנּוּ מִכְּבָר: (טו) **וְלֹא סְכוּם מְנָיָן וְכוּ'.** דְּבְאֶפֶן זֶה הוּא דֶּרֶךְ מִקָּח וּמִמְכָּר, אֲבָל מְנָיָן בְּעָלְמָא, כְּבָר מִבֹּאָר מִקֹּדֶם דְּשָׁרֵי: **(טז) וְכֵן בְּסְכוּם דָּמִים וְכוּ'.** (י) הוּא פְּלִיג עַל הַמְחַבֵּר דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּסִתָּם שֵׁם דָּמִים אָסוּר לְמִדְּכַר, וְהוּא סְבִירָא לֵיהּ דִּכְמוֹ בְּמִנְיָן דַּוְקָא סְכוּם מְנָיָן אָסוּר וּמְנָיָן בְּעָלְמָא שָׁרֵי לְמִדְּכַר, כֵּן הַדִּין לְעִנְיַן דָּמִים, וַהֲוָה כְּמִנְיָן כְּבָר נִפְסַק הַדִּין בְּפִשְׁיטוּת דְּמִנְיָן מֻתָּר, כְּגוֹן לוֹמַר תֵּן לִי אֱגוֹזִים בְּמִנְיָן, אֲבָל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן הַכּוֹלֵל בָּזֶה, כְּגוֹן כַּמָּה אֱגוֹזִים יֵשׁ לְךָ בְּיָדֶיךָ מִכְּבָר, חֲמִשִּׁים, תֵּן לִי עוֹד חֲמִשִּׁים וְיִהְיֶה בְּיַחַד מֵאָה, זֶהוּ סְכוּם מִנְיָן וְאָסוּר, דְּדָמֵי לְמִקָּח וּמִמְכָּר. וּבְמִדָּה גַּם כֵּן, סְכוּם מִדָּה. וּסְכוּם דָּמִים, דְּהַיְנוּ שֶׁיֹּאמַר כַּמָּה דָּמִים אֲנִי חַיָּב מִכְּבָר, כְּךָ וְכָךְ, תֵּן לִי עוֹד כְּךָ וְכָךְ וְאָתְחַיֵּב לְךָ בְּיַחַד סַךְ הַכֹּל כְּךָ וְכָךְ, וְכֵן כְּהָאי גַּוְנָא בְּמִדָּה, כַּמָּה מִדּוֹת אֲנִי חַיָּב לְךָ מִכְּבָר, כְּךָ וְכָךְ, תֵּן לִי עוֹד מִדָּה פְּלוֹנִית וְאָתְחַיֵּב לְךָ בְּסַךְ הַכֹּל כְּךָ וְכָךְ, זֶהוּ אָסוּר לְכֻלֵּי עָלְמָא, דְּדָמֵי לְמִקָּח וּמִמְכָּר. אַךְ בְּמִדָּה אוֹ בְּדָמִים גּוּפָא, דְּהַיְנוּ שֶׁיֹּאמַר תֵּן לִי אֱגוֹזִים בְּכַמָּה אוֹ בְּשָׁנֵי פְּשׁוּטִים, דַּעַת הַמְחַבֵּר דְּאָסוּר, דְּהָא מוֹכֵחַ בְּגֶמָרָא (ביצה כט:) דְּאָסוּר לִפְסֹק דָּמִים וְכֵן אָסוּר לְהַזְכִּיר שֵׁם מִדָּה, וְרַמ"א הֵבִיא בְּהַגָּ"ה דְּעַת הַגָּהַת אֲשֵׁרִי"ל (שם פ"ג סי' יד) דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּמֻתָּר בְּדָמִים כְּהָאי גַּוְנָא, דְּאָמְרִינַן דְּלִסְיָמָא בְּעָלְמָא הָזְכִּיר בְּכַמָּה אֱגוֹזִים הוּא צָרִיךְ, וְאֵינוֹ אֶלָּא כְּאוֹמֵר לוֹ מְנָיָן אֱגוֹזִים, וְנִמְצָא שֶׁלֹּא הָזְכִּיר כְּאָן לְשׁוֹן מְכִירָה בְּדָמִים אֶלָּא נְתִינָה בְּעָלְמָא כַּמָּה יִתֵּן. וּמֵה שֶׁהָזְכִּיר בְּגֶמָרָא דְּאָסוּר לִפְסֹק דָּמִים, הַיְנוּ בְּדָבָר שֶׁאֵין מִקָּחוֹ יָדוּעַ, שֶׁאֵין לַדָּבָר ההוא קְצָבָה וּפְסִיקַת דָּמִים, שֶׁאִז לֹא נוֹכַל לוֹמַר שֶׁמַּה שֶּׁהִזְכִּיר לוֹ דָּמִים הוּא רַק לְהוֹדִיעַ לוֹ כַּמָּה צָרִיךְ וְלֹא לִפְסֹק לוֹ דָּמִים בְּעַד הַמִּקָּח, שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ יוֹדֵעַ כַּמָּה יִתֵּן לוֹ בְּעַד שִׁעוּר זֶה הַדָּמִים. וְכָתַב הָרַמ"א בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (אות ב), דְּלַדַּעַת הַגָּהַת אֲשֵׁרִי"ל הַזֶּה נוֹכַל לוֹמַר אַף בְּמִדָּה כְּהָאי גַּוְנָא, דְּלֹא אָסוּר אֶלָּא בְּדָבָר שֶׁאֵין מִדָּתוֹ יָדוּעַ, דְּהַיְנוּ שֶׁאוֹמֵר תֵּן לִי מִדָּה אֱגוֹזִים אוֹ דָּבָר אַחֵר שֶׁאֵין רְגִילִים לְמָדְדוֹ, דְּאז לֹא נוֹכַל לוֹמַר שֶׁכְּבָר נִתְּנָתוֹ רַק לְסִימָנָא לְהוֹדִיעַ לוֹ כַּמָּה הוּא צָרִיךְ, שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כַּמָּה מַחֲזִיק הַמִּדָּה, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם יִהְיֶה צָרִיךְ יוֹתֵר אוֹ לְאו, וְעַל כָּרְחָךְ מַה שֶׁהִזְכִּיר לוֹ הַמִּדָּה הַיְנוּ שֶׁיִּמְדְּדֶנּוּ דַּוְקָא, אֲבָל בְּיֵין וְשֶׁכָר וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה שֶׁרְגִילִים לְמָדְדוֹ, כֻּלָּנָתוֹ רַק לְהוֹדִיעוֹ כַּמָּה הוּא צָרִיךְ וְלֹא שֶׁיִּמְדְּדֶנּוּ דַּוְקָא, וְעַל כֵּן שָׁרֵי, וְעַל פִּי זֶה כָּתַב כָּאן בְּהַגָּ"ה וְכֵן בְּסְכוּם מִדָּה וְכוּ':

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ד) כְּגוֹנְתוֹ, אֲבָל מַה שֶּׁהַמְנַהֵג שֶׁהַלּוֹקֵחַ מַזְכִּיר שֵׁם מִדָּה אֵין דֵּי בְּהֶתֵּר זֶה, וְלָזֶה סַיְּם הָרַמ"א וּבְסָמוּךְ יִתְבָּאֵר טַעַם הַמְקִלִּין, הַיְנוּ אַף מַה שֶּׁמְּקִלִּין לְהַזְכִּיר שֵׁם מִדָּה: ב (ס) הַגְּרַ"ז (ס"א): (ו) לְבוּשׁ: (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) בְּשֵׁם הַשְּׁלָטֵי גִּבּוֹרִים (ביצה טז. אות א): ג (ס) גְּמָרָא (שם כט:) וְרַ"ן (שם טו: ד"ה מתני' אומר): ד (ע) וְכֵן מוֹכֵחַ נַמִּי דְּהָא

לִיקּוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (ס"א בסוגריים) הוסיף: ואפילו השואל מחבירו אסור לומר לו כן לפי שדומה למקח וממכר. **ב]** בשו"ע הרב (שם) הוסיף: ובלבד שיאמר לו תן לי כך וכך מדות, אבל לא יאמר לו מדוד לי כך וכך מדות, שאז ניכר שמתכוין ליקח במדה דוקא, כיון שאומר לו מדוד לי.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שָׁרִי. (יט) וְאַף עַל גַּב דְּאָסוּר לְהַזְכִּיר דָּמִים כְּלָל, הֵינוּ בְּדָבָר שֶׁאֵין (ד) מְקַחוֹ יָדוּעַ, אֲבָל בְּדָבָר שֶׁיָּדוּעַ רַק שֶׁאוֹמֵר לוֹ כַּמָּה צָרִיךְ, שָׁרִי, אִם לֹא שֶׁמַּזְכִּיר לוֹ סְכוּם (אור זרוע ס״ג סנמ) והגהות אשר״י פרק אין צדין (סס)), וְאַף עַל גַּב שֶׁיֵּשׁ מַחְמִירִין בְּדָבָר זֶה, (כ) כְּבָר פָּשַׁט הַמִּנְהָג בִּמְדִינוֹת אֵלּוּ לְהָקֵל וְכַסְּבָרָא הַנִּזְכֶּרֶת: ה הַמֵּבִיא כַּדֵּי יַיִן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם (כא) לֹא יְבִיאֵם בֶּסַל וּבְקֻפָּה כְּדֶרֶךְ חֹל, אֶלָּא יְבִיאֵם (כב) לְפָנָיו (כג) אוֹ עַל כְּתֵפוֹ (כד) וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה, שֶׁיִּשָּׂנֶה מִדֶּרֶךְ חֹל אֲפִלּוּ אֵין בַּשִּׁנּוּי קַלּוּת בַּמַּשָּׂא. ח וְאִם אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְשַׁנּוֹת, כְּגוֹן שֶׁזִּמֵּן אוֹרְחִים הַרְבֵּה וְצָרִיךְ לְמַהֵר לְהָבִיא לִפְנֵיהֶם, מֻתָּר. (כה) ט וְיֵשׁ אוֹמְרִים (ה) דְּלִמַּעֵט בְּהִלּוּךְ עָדִיף, וְיוֹתֵר טוֹב לְהָבִיאָם בְּסַל וּבְקֻפָּה בְּפַעַם אַחַת וְאַחַת מִלְּהָבִיאָם כָּל אַחַת וְאַחַת בְּפָנַי עַצְמָהּ: ו (ו) (כו) יְמִדִיחִים כֵּלִים (כז) לְצָרְכֵי הַיּוֹם, (כח) כְּגוֹן (ז) שֶׁנִּשְׁאַר לוֹ עֲדַיִן סְעוּדָה לֶאֱכֹל, אֲבָל לְאַחַר סְעוּדָה שְׁלִישִׁית אֵין

גִּרְסָאוֹת וְכָתַב הָרַא״שׁ (ביצה פ״ג סי׳ ז) שֶׁיֵּשׁ לְיַהֵר בִּשְׁנֵיהֶם וְכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ״ם שָׁם (הכ״ג). ז שָׁם בַּמִּשְׁנָה. ח שָׁם בַּגְּמָרָא ל׳ (ע״א). ט תּוֹסָפוֹת שָׁם (כט: ד״ה המביא). י שַׁבָּת קי״ח (ע״א) בְּרַיְיתָא.

בֵּאֵר הֵיטֵב

אַבְרָהָם (סק״ה): (ד) **מְקַחוֹ יָדוּעַ.** פֵּרוּשׁ שֶׁאֵין לוֹ קְצָבָה וּמְחֻשָּׁר פְּסִיקָה, אֲז אָסוּר לוֹמַר תֵּן לִי בְּפָשׁוּט אוֹ בְּשָׁנִים אֲפִלּוּ נוֹטֵל מַה שֶּׁנּוֹתֵן לוֹ, דְּאָז אֵין לוֹמַר שֶׁאֵין כַּוָּנָתוֹ אֶלָּא לוֹמַר מַה שֶּׁצָּרִיךְ שֶׁהֲרֵי אֵין יָדוּעַ מַה יִּתֵּן לוֹ. וְכָתַב דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות ב), וְנִרְאֶה לִי דְּהוּא הַדִּין לְעִנְיַן מִדָּה לֹא אָסְרוּ לְהַזְכִּיר שָׁם מִדָּה אֶלָּא בְּדָבָר שֶׁאֵין מִדָּתוֹ יָדוּעַ, אֲבָל בְּדָבָר שֶׁמִּדָּתוֹ יָדוּעַ רַק שֶׁמּוֹדִיעַ לַחֲנֶנְיוֹ כַּמָּה צָרִיךְ שָׁרִי, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. פֵּרוּשׁ דַּוְקָא כְּשֶׁאוֹמֵר דֶּרֶךְ מָשָׁל תֵּן לִי מִדָּה אֱגוֹזִים אוֹ דָּבָר שֶׁאֵין רְגִילִין לִמְדֹד, דְּאָז אֵינוֹ יוֹדֵעַ כַּמָּה מַחֲזִיק הַמִּדָּה וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם יִהְיֶה צָרִיךְ יוֹתֵר אוֹ לְאוֹ, וְאִם כֵּן אֵין כַּוָּנָתוֹ לוֹמַר כַּמָּה הוּא צָרִיךְ, אֲבָל בְּשֶׁכָּר וְכֵיוֹצֵא בּוֹ כַּוָּנָתוֹ לְהוֹדִיעַ כַּמָּה הוּא צָרִיךְ וְשָׁרִי, וְזֶהוּ הַהֶתֵּר לְלוֹקֵחַ, וְהַהֶתֵּר לַמּוֹכֵר עַיֵּן סָעִיף א׳, וְצָרִיךְ עִיּוּן לָמָּה לֹא נֶהֱגוּ עַתָּה כֵּן. וְכָתַב בְּשִׁלְטֵי גִּבּוֹרִים (ביצה טז. אות א) דְּמֻתָּר לוֹמַר מַלָּא לִי כְּלִי זֶה עַד הַשָּׂנוֹת עַיִן שָׁם, עַד כָּאן לְשׁוֹן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה). וְעַיֵּן ט״ז (סק״ב) שֶׁהֶאֱרִיךְ וּמַחְמִיר בִּדְבָרִים אֵלּוּ. עַיֵּן שָׁם.

מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין שְׁכּוֹתְבִין פְּלוֹנִי הִנִּיחַ כָּךְ וְכָךְ מָעוֹת וּפְלוֹנִי כָּךְ וְכָךְ, וּלְמָחָר בְּשַׁבָּת כְּשֶׁנּוֹתֵן הַיַּיִן לוֹקֵחַ מַחַט וְעוֹשֶׂה נְקָבִים כְּמִנְיַן הַיַּיִן שֶׁלּוֹקֵחַ, אָסוּר לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ כְּתָב שֶׁכָּתַב בּוֹ סְכוּם הַמָּעוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש״ז סָעִיף י״ב בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש הר״ן) בְּשֵׁם הָרַא״שׁ (בתשובה כלל כב סי׳ ז). וּמִשְּׁמָע דְּאָסוּר גַּם כֵּן לִכְתֹּב בִּפְתָקָאוֹת סְכוּם מָעוֹת, וְכִשְׁלּוֹקֵחַ הַיַּיִן מִנִּיחַ הַפֶּתֶק בִּמְקוֹם שֶׁשָּׁם הָאִישׁ כְּתוּב, דְּאָסוּר לִקְרוֹת בִּפְתָקָאוֹת הָאֲלּוּ דְּהָוֵי שְׁטָרֵי הֶדְיוֹטוֹת, וְלָכֵן נָהֲגוּ לִקַּח גְּרָעִין לְסִימָן אוֹ שְׂאָר דָּבָר. וְגַבְּאֵי צְדָקָה אֶפְשָׁר דְּמַתִּירִין בִּפְתָקָאוֹת, וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב לְהַחְמִיר הֵיכָא דְּאֶפְשָׁר בִּגְרָעִין, וְכֵן נָהֲגוּ הַקַּדְמוֹנִים. מָגֵן אַבְרָהָם (שם) עַיֵּן שָׁם: ה דְּלִמַּעֵט. עַיֵּן סִימָן תק״ו סָעִיף ח׳ בְּהַג״ה דְּפֶסֶק כַּיִּשׁ אוֹמְרִים: ו מְדִיחִים: וַאֲפִלּוּ עָשָׂר כּוֹסוֹת, שֶׁאִם יִצְטָרֵךְ בְּאֶחָד שׁוּתָה, וְהוּא הַדִּין שֶׁמְּצִיעִין עֶשֶׂר מִטּוֹת. רוֹקֵחַ (סי׳ נה): (ז) שֶׁנִּשְׁאַר. מַשְׁמַע דְּאִם יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ עוֹד אָסוּר לְהַדִּיחַ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט). וְכֵן כָּתַב מַהֲרִי״ל (מנהגים):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שָׁרִי. וְזֶה הַקֶּלָּא (יט) הוּא רַק לְלוֹקֵחַ, שֶׁאֵינוֹ עוֹבֵר אִסּוּר בְּמַה שֶּׁמַּזְכִּיר שָׁם מִדָּה וְכַנַּ״ל, וְהֶתֵּר לַמּוֹכֵר שֶׁיִּהְיֶה מֻתָּר לְמָדְדוֹ וְלִתְּנוֹ בְּכֶלְיוֹ שֶׁל לוֹקֵחַ, מִבְּאֹר לְעֵיל בְּסָעִיף א׳ שֶׁיּוֹסִיף אוֹ יְמַעֵט מְעַט: (יט) **וְאַף עַל גַּב דְּאָסוּר וְכוּ׳.** חוֹזֵר אַתְּחִלַּת הַגְּהָ, וְקָאָמַר דְּהָא דְּקָיְימָא לָן דְּאָסוּר לְהַזְכִּיר דָּמִים כְּלָל, הוּא בְּדָבָר שֶׁאֵין מְקַחוֹ יָדוּעַ, (יג) וְהֵינוּ שֶׁאֵין לַדָּבָר הַהוּא קְצָבָה וּפְסִיקַת דָּמִים, שֶׁאָז לֹא נוֹכַל לוֹמַר שֶׁמַּה שֶּׁהִזְכִּיר לוֹ בְּפָשׁוּט הוּא רַק לְהוֹדִיעַ לוֹ כַּמָּה הוּא צָרִיךְ וְלֹא לִפְסֹק לוֹ דָּמִים בְּעַד הַמֹּקַח, שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ יוֹדֵעַ כַּמָּה יִתֵּן לוֹ בְּעַד שְׁעוּר זֶה הַדָּמִים, אֲבָל דָּבָר שֶׁיָּדוּעַ מְקַחוֹ, אָמְרִינַן דְּלִסְיָמָנָא בְּעָלְמָא נָקְטֵיהּ לְהוֹדִיעוֹ כַּמָּה הוּא צָרִיךְ, וְנִמְצָא שֶׁלֹּא הִזְכִּיר כָּאן מִכְּירָה בְּדָמִים אֶלָּא נִתְּנָה בְּעָלְמָא כַּמָּה יִתֵּן: (כ) **כְּבָר פָּשַׁט וְכוּ׳.** (יד) וְהִנֵּה (יל) יֵשׁ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים שֶׁסּוֹבְרִין א] שֶׁיֵּשׁ לְדַקְדֵּק מִדְּאָנָּא שֶׁלֹּא לְהַזְכִּיר שָׁם דָּמִים, וְכָל שֶׁכֵּן שָׁם מִדָּה בְּכָל גַּוְנָא, וּכְדַעַת הַמְחַבֵּר, (טו) וּמִכָּל מָקוֹם אֵין לִמְחוֹת בְּיַד הַנּוֹהֲגִ לְהָקֵל, דְּיֵשׁ לוֹ עַל מִי לִסְמֹךְ. (טז) אֲבָל רָאוּי וְנָכוֹן מְאֹד לְהַחְמִיר בַּדָּבָר שֶׁלֹּא לְהַזְכִּיר שָׁם מִדָּה אוֹ דָּמִים, וּבִפְרָט שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּהֶתֵּר, שֶׁיָּכוֹל לוֹמַר מַלֵּא לִי כְּלִי זֶה וּלְמָחָר נִמְדֹּד אוֹתוֹ, וּבְדָבָר שֶׁשָּׁפָךְ בּוֹ מְנִין יוּכַל לוֹמַר דֶּרֶךְ מְנִין תֵּן לִי כְּדֶ וְכָךְ, וְלֹא יַזְכִּיר שָׁם דָּמִים כְּלָל, וְלֹא יָבֹאוּ לְחָשְׁבּוֹן עַד לְמָחָר. מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין (יז) שֶׁכּוֹתְבִין מֵעֶרֶב שַׁבָּת, פְּלוֹנִי הִנִּיחַ כָּךְ וְכָךְ מָעוֹת וּפְלוֹנִי כָּךְ וְכָךְ, וּלְמָחָר בְּשַׁבָּת כְּשֶׁנּוֹתֵן הַיַּיִן לוֹקֵחַ הַמּוֹכֵר מַחַט וְעוֹשֶׂה נְקָבִים בְּנִיָּר כְּמִנְיַן הַיַּיִן שֶׁלּוֹקֵחַ, אָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן, דְּהָא אָסוּר לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ כְּתָב שֶׁכָּתַב בּוֹ סְכוּם הַמָּעוֹת, דְּהָוֵי שִׁטְרֵי הֶדְיוֹטוֹת, (יח) גַּם עֲשִׂיַּת הַנְּקָבִים בַּנְּיָר, גַּם כֵּן אֵין נָכוֹן לְכַתְּחִלָּה. וְהוּא הַדִּין דְּאָסוּר אַחַת, אֲפִלּוּ לְאַחַר סְעוּדָה שְׁלִישִׁית גַּם כֵּן מֻתָּר, (כו) רַק הָכָא אֵירְעִינַן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יג) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (יל) עַיֵּן בְּט״ז (סק״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים בְּשֵׁם שְׁלָ״ה (מסכת שבת סוף פרק נר מצוה): (מו) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג): (מז) אֵלִיָּה רַבָּה (שם) וְחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל לח ס״ז): (יח) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כתב הרא״ש) בְּשֵׁם הָרַא״שׁ (בתשובה כלל כב סי׳ ז): (יט) מָגֵן אַבְרָהָם (שם). וְעַיֵּן תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ו), וְעַיֵּן בְּמַה שֶּׁכָּתְבְנוּ בְּסִימָן ש״מ בְּבֵאוּר הֲלָכָה בְּסָעִיף ה׳ (ד״ה מותר), דְּאַף לְדִיקְדּוּקֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (ס״א) כתב: והעיקר כהאוסרים ואעפ״כ נתפשט המנהג להקל.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah